

8.12.2024 29. helluntain jälkeinen sunnuntai

Ohjeen mukaan, jos 29. helluntain jälkeinen sunnuntai on joulukuun 4 – 10. päivänä, luetaan 30. helluntain jälkeisen sunnuntai epistola (Kol 3: 12 - 16). Sunnuntaiepistoloiden siirto ei vaikuta muiden viikonpäivien epistolalukujen järjestykseen.

Päivän epistola

”Te, jotka olette Jumalan valittuja, pyhiä ja hänelle rakkaita, pukeutukaa siis sydämelliseen armahtavuuteen, ystävällisyyteen, nöyryyteen, lempeyteen ja kärsivällisyyteen. Pitäkää huolta, että tulette toimeen keskenänne, antakaa anteeksi toisillenne, vaikka teillä olisikin moittimisen aihetta. Niin kuin Herra on antanut teille anteeksi, niin antakaa tekin. Mutta kaiken kruunuksi tulokoon rakkaus sillä se tekee kaiken täydelliseksi. Vallitkoon teidän sydämissänne Kristuksen rauha, johon teidät on yhden ja saman ruumiin jäseninä kutsuttu. Olkaa myös kiitollisia. Antakaa Kristuksen sanan asua runsaana keskuudessanne. Opettakaa ja neuvokaa toisianne kaikella viisaudella ja laulakaa kiitollisin mielin Jumalalle psalmeja, ylistysvirsiä ja hengellisiä lauluja.” (Kol. 3: 13 - 16)

Kirjeen kirjoittaja kehottaa kristittyjä hyveisiin. Sana ”pukeutukaa” tuntuu viittaavan kasteeseen ja siten kasteen jälkeiseen uuteen, kristilliseen elämään. Tekstissä korostuu anteeksi antaminen, rakkaus ja rauha. Luettelo korostaa, että ”Kristus on kaikki ja kaikissa”.

Opettaminen ja neuvominen on osa seurakunnan elämää. Laulamisen kohdalla mainitaan kolme eri ryhmää. Ensimmäisenä ovat psalmit, jotka periytyvät kristilliseen jumalanpalvelukseen Jerusalemin temppelistä. Toisena ovat ylistysvirret. Niitä on ollut jo juutalaisilla, esimerkiksi opetuslapset veisasivat kiitosvirren pääsiäisaterian jälkeen (Matt. 26: 30). Kolmantena mainitaan hengelliset laulut. Ne ovat todennäköisesti niitä lauluja, jotka syntyivät varhaisessa kirkossa.

Päivän evankeliumi

”Kun hän oli tulossa eräaseen kylään, häntä vastaan tuli kymmenen spitaalista miestä. Nämä pysähtyivät matkan päähän ja huusivat: ”Jeesus, opettaja, armahda meitä!” Nähdessään miehet Jeesus sanoi heille: ”Menkää näyttämään itsenne papeille.” Mennessään he puhdistuivat. Huomattuaan parantuneensa yksi heistä kääntyi takaisin. Hän ylisti Jumalaa suureen ääneen, lankesi maahan Jeesuksen jalkojen juureen ja kiitti häntä. Tämä mies oli samarialainen. Jeesus kysyi: ”Eivätkö kaikki kymmenen puhdistuneet? Missä ne yhdeksän muuta ovat? Tämä

muukalainenko on heistä ainoa, joka palasi ylistämään Jumalaa?2 Ja hän sanoi miehelle: ”Nouse ja mene. Uskosi on pelastanut sinut.” (Luuk. 17: 12 – 19)

Tämä kertomus löytyy vain Luukkaalta.

Juutalaisessa yhteisössä suhtauduttiin vakavasti spitaalini leviämiseen. Lääketiede ei ollut tuohon aikaan kehittynyt ja eri ihosairauksia ei osattu erottaa toisistaan. Sen takia erilaisia ihosairauksia pidettiin spitaalini. Spitaaliset eristettiin yhteiskunnasta ja he asuivat kylien ulkopuolella, jotta sairaus ei leviäisi. Jos joku ihosairauteen sairastanut parani, niin juutalainen pappi antoi siitä todistuksen ja ihminen sai palata takaisin yhteisöönsä. Spitaalia koskevaa säännöstöä löytyy Mooseksen kirjoista (3. Moos. 13 – 14).

Tieto, että Jeesus paransi ihmisiä, oli levinnyt myös spitaalini keskuuteen. Tällainen ryhmä, kymmenen henkeä, huutaa kauempaa Jeesukselle pyytäen apua. Nykyisen käännöksen mukaan he nimittävät Jeesusta opettajaksi, vanhemmat suomennokset käyttävät sanaa mestari. Jeesuksen aikana sana rabbi tarkoitti mestaria, joka sanana tarkoitti arvostetumpaa asiaa kuin opettaja. Sanan rabbi merkitys ”väheni” myöhemmin tarkoittaen opettajaa. Jeesus lähetti sairaat pappien luo saamaan todistuksen parantumisesta. Tässä näyttää toteutuvan se, mistä Psalmeissa kirjoitetaan: ”Hän täyttää niiden pyynnöt, jotka häntä pelkäävät, hän kuulee heidän huutonsa ja auttaa heitä” (Ps. 145: 19).

Vain samarialainen ymmärtää, mitä tapahtui. Hän koki Jumalan armon ja parantui. Hän ymmärsi tapahtuneen olevan Jeesuksen toiminnan tulos. Hän näki Jeesuksessa pelastuksen ja palasi Jeesuksen luo. Paluu merkitsee parantuneen miehen kääntymistä, hän uskoi Jeesukseen. Luukkaalla korostuu tämä asia, Jumalan armon kokeminen johtaa kiitokseen ja tunnustamiseen. Jeesusta pidetään Jumalan toimijana, joka toiminnallaan kertoo tulevasta Jumalan valtakunnasta. Tässä kertomuksessa kohteena on samarialainen, ei juutalainen. Pelastus on mahdollista kaikille, ei vain juutalaisille. Luukas korostaa sitä, että parantunut, joka kiitti Jumalaa, on samarialainen, ei juutalainen. Muut parantuneet olivat juutalaisia, mutta he eivät ylistäneet Jumalaa, vain ”muukalainen” ylisti Häntä.

”Uskosi on pelastanut sinut.” Miehen paluu kertoo uskosta Jeesukseen. Tämä usko ei vain paranna tämän maailman sairauksista, vaan usko vaikuttaa tulevaisuudessa. Pelastus merkitsee pääsemistä Jumalan valtakuntaan.

Tämä evankeliumi luetaan myös kiitosrukouspalvelusten yhteydessä.